

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Lietuvos kriminologijos istorija	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: lekt. Sigita Černevičiūtė	VU Filosofijos fakultetas, Sociologijos katedra, Universiteto g. 9/1, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	4 pavasario semestras	Lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos			
Ugdyti studentus gebančius kritiškai analizuoti Lietuvos kriminologijos istorinės raidos procesus, lavinti studentų gebėjimus rasti ir sisteminti istoriografiją bei istorinius – kriminologinius šaltinius, išmanyti Lietuvoje vyravusias kriminologines teorijas ir gebėti jas pritaikyti Lietuvos kriminologijos istorijos problemų analizei, formuoti gebėjimus analizuoti kriminogeninius veiksnius istoriniu kriminologiniu aspektu.			
Programos studijų siekinio numeris	Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
3.1.	Gebės pasirinkti ir naudotis tinkamomis paieškos sistemomis, nacionalinėmis ir tarptautinėmis duomenų bazėmis, analizuoti ir sisteminti istorinę ir kriminogeninę informaciją, naudojant šiuolaikines informacines komunikacines technologijas.	Aktyvaus mokymosi metodai: diskusijos seminaruose; savarankiško tyrimo pristatymas prezentacijos būdu	Egzaminas raštu, teikiami uždaro ir atviro tipo klausimai, aktyvus dalyvavimas seminarų diskusijose, aiškinant ir argumentuotai ginant savo nuomonę pagrįstą kriminologinių bei istorinių šaltinių ir istoriografijos analize, pranešimas
1.1.	Susipažins su Lietuvos kriminologijos mokslo istorija skirtingais istoriniais periodais, gebės analizuoti ir kritiškai vertinti jų specifiką	Probleminis dėstymas, literatūros ir šaltinių analizė, aktyvaus mokymosi metodai: diskusijos seminaruose; savarankiško tyrimo pristatymas prezentacijos būdu	
1.2.	Žinos ir supras kriminologines teorijas, gebės argumentuotai pasirinkti ir pagrįsti konkrečiai Lietuvos kriminologijos istorijos tyrimo problemai tinkamą istorinį, teorinį ir metodologinį požiūrį		
1.1.	Gebės suprasti kriminologijos disciplinos ir kriminologinių sąvokų sąsajas su istorijos mokslui būdingomis priegomis.		
3.2.	Gebės apibūdinti ir analizuoti mikro/mezzo lygio kriminogeninius reiškinius ir procesus, susijusius su konkrečiomis tarpukario,	Tiriamieji metodai (informacijos paieška, literatūros ir šaltinių	

	sovietmečio, šiuolaikinės Lietuvos visuomenės struktūromis ir institucijomis lokaliame kontekste, pasirinkti analizės tikslams ir uždaviniams tinkančias kriminologines teorijas ir metodologijas.	skaitymas ir kritinė analizė, pranešimo rengimas ir pristatymas)	
--	--	--	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Organizacinis įvadas ir kriminologinių paradigų istorinė apžvalga	4						4	5	Paskaitų medžiagos analizė
2. Seminaras: Klasikinė, pozityvistinė ir kritinė paradigmos			2				2	5	Ruošiamasi seminarui nurodyta tema. Savarankiškai studijuojama literatūra: TIERNEY J. (p. 54–62); Kriminologija, 2010 (p. 190–242); DOBRYNINAS A., <i>et al.</i> (p. 11–42; 152–166); GAVĖNAITĖ A. 2008 (196–199). Rengiamasi diskusijai grupėje.
3. Klasikinės paradigmos raiška Lietuvoje 1009–1918 m. : teisinis aspektas	2						2	3	Paskaitų medžiagos analizė
4. Seminaras: Nusikaltimo ir bausmės samprata XIX a. carinėje Lietuvoje			2				2	5	Ruošiamasi seminarui nurodyta tema. Savarankiškai studijuojama literatūra: MAKSIMAITIS M. (p. 50–57) SIRUTAVIČIUS V 1995 (p. 95–101; 131–183). Rengiamasi diskusijai grupėje.
5. 1918 m. Lietuvos Respublikos susikūrimas ir baudžiamosios justicijos raidos problemos: Policija, teismai ir prokuratūra	6						6	7	Paskaitų medžiagos analizė
6. Seminaras: Lietuvos Baudžiamoji teisė ir teismai 1918–1940 m.: nusikaltimo ir bausmės teisinis apibrėžimas			2				2	5	Ruošiamasi seminarui nurodyta tema. Savarankiškai studijuojama literatūra: VANSEVIČIUS S. (p. 7–28) ANDRIULIS V. <i>et al.</i> (p. 407–417) Analizuojami pirminiai

									šaltiniai: 1 skyrius iš Lietuvos baudžiamojo statuto (1934 m. leidimo). Rengiamasi diskusijai grupėje.	
7. Klasikinės ir pozityvistinės kriminologijos idėjos tarpukario Lietuvoje: biosocialinės, sociologinės, psichologinės ir baudžiamosios teisės kryptys	6							6	8	Paskaitų medžiagos analizė
8. Seminaras: Kriminologijos tyrinėtojai: profesinės - biografinės detalės			2					2	4	Ruošiamasi seminarui nurodyta tema. Savarankiškai studijuojama literatūra: ANDRIULIS V. 2000 (p. 267–285). Rengiamasi diskusijai grupėje.
9. Seminaras: Eugenikos idėjų sklaida Lietuvoje 1918–1940 m.			2					2	6	Ruošiamasi seminarui nurodyta tema. Savarankiškai studijuojama literatūra: TIERNEY J. (p. 62–64); ZAKSAS I. (p. 84–132); BIELIŪNAS E. 1983 (p. 68–80); BIELIŪNAS E. 1994 (p. 27–32). Analizuojami pirminiai šaltiniai: Kovokime su nusikaltimais (p. 86–93). Rengiamasi diskusijai grupėje.
10. Kriminologijos padėtis Sovietų Sąjungoje, Lietuvos kriminologijos sunaikinimas po okupacijos ir sovietinės Lietuvos teisėsaugos institucijos	6							6	8	Paskaitų medžiagos analizė
11. Seminaras: Sovietinės Lietuvos kriminologinė mintis ideologijos varžtuose: paradigų mišinys			2					2	5	Savarankiškai studijuojama literatūra: BIELIŪNAS E. 1994 (p. 32–36) SOLOMON P. H. Jr. (p. 393–396) BABACHINAITĖ G. (p. 415–427) Rengiamasi diskusijai grupėje.
12. Kriminologijos mokslas Lietuvoje po nepriklausomybės paskelbimo 1990 m.: klasikinės tradicijos tąsa, sociologinės ir psichologinės kriminologijos formavimasis	4							4	5	Paskaitų medžiagos analizė
13. Seminaras: Kritinės kriminologijos mokyklos susiformavimas šiuolaikinės Lietuvos kriminologijoje			2					2	5	Savarankiškai studijuojama literatūra: GAVĖNAITĖ A. 2007 (p. 43–61) DOBRYNINAS A.,

										SAKALAUSKAS G. (p. 421–434) Rengiamasi diskusijai grupėje.
14. Baudžiamoji justicija šiuolaikinėje Lietuvoje: institucinių ir politinių pokyčių įtaka Lietuvos kriminologijos raidai	2							2	3	Paskaitų medžiagos analizė
15. Tarpdalykinės kriminologijos studijos Lietuvoje: tarp teisės, sociologijos ir psichologijos	2							2	3	Paskaitų medžiagos analizė
16. Seminaras: Lietuvos kriminologijos mokslo perspektyvos: tyrimai ir praktinis pritaikymas			2					2	5	Savarankiškai studijuojama literatūra: Kriminologija 2001 (p. 21–48) Rengiamasi diskusijai grupėje
Iš viso	32		16					48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Pasirengimas ir aktyvus dalyvavimas seminaruose	20%	Semestro metu	<p>2 balai: Aktyviai dalyvaujama seminarų diskusijose, atsako į klausimus argumentuotai, aiškiai, savo nuomonę pagrindžiant kriminologinių, istorinių šaltinių analize, gebama paaiškinti Lietuvos kriminologijos istorijos pagrindines sąvokas, teorijas, suvokia ir kritiškai vertina kriminologijos mokslo Lietuvoje istorinės raidos procesus.</p> <p>1 balas: dalyvaujama seminarų diskusijose, atsakoma į klausimus dalinai grindžiant nuomonę literatūros šaltinių analize, geba paaiškinti kai kurias Lietuvos kriminologijos istorijos sąvokas bei teorijas, iš dalies suvokia ir kritiškai vertina kriminologijos mokslo Lietuvoje istorinės raidos procesus.</p> <p>0 balų: beveik arba visai nedalyvauja diskusijose, praleido daugiau nei 1/3 seminarų ir už juos neatsiskaitė esė.</p> <p>Už kiekvieną praleistą seminarą atsiskaitoma esė seminaro tema.</p>
Prezentacijos pristatymas	20 (su galimybe gauti papildomą balą, t.y. 30%)	Semestro metu, per konkretų, iš anksto sutartą seminarą	<p>Vertinami šie prezentacijos aspektai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Turinys (1 balas): kritiškai išanalizuota pasirinkta Lietuvos kriminologijos istorijos problema, teisingai vartojamos sąvokos, adekvačiai operuojama naudojama literatūra ir šaltiniais, išsakyta sava nuomonė probleminiu klausimu yra argumentuota ir logiška, aiškios ir iš pranešimo medžiagos išplaukiančios išvados; - Forma (1 balas): Kūrybiškumas, Powerpoint prezentacija su aiškiais komentarais ir vizualiniais kontekstais, sklandus, aiškus ir įdomus pristatymas; - Papildomas 1 balas suteikiamas jei: auditorija įsitraukia į analizuojamą problematiką, pristatymas išrutulioja diskusiją, pranešėjas geba sklandžiai atsakyti į auditorijos ir dėstytojo klausimus.
Egzaminas	60%	Egzaminų sesijos metu	<p>Egzaminą sudaro 1 atviras probleminis klausimas ir 20 uždaro tipo testo klausimų. Vertinamai taip:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 balai už atviro tipo klausimą – studentas išsamiai ir logiškai atsako į klausimą, taisyklingai vartoja ir pritaiko Lietuvos kriminologijos istorijos sąvokas bei teorijas, demonstruoja kritinį kriminologijos mokslo Lietuvoje

			<p>raidos procesų vertinimą ir žinias.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 balas už atviro tipo klausimą – studentas nepilnai atsako į klausimą, dalinai teisingai vartoja Lietuvos kriminologijos istorijos sąvokas bei teorijas, nepateikia kriminologijos mokslo Lietuvoje raidos procesų kritinio vertinimo, bet žino pagrindinius istorinius faktus. - 4 balai uždaro tipo klausimai – puikios žinios ir gebėjimai. 18-20 teisingų atsakymų - 3 balai uždaro tipo klausimai – geros žinios ir gebėjimai, pasitaiko klaidų: 15–17 teisingų atsakymų - 2 balai uždaro tipo klausimai – vidutinės žinios ir gebėjimai, yra klaidų: 12–14 teisingų atsakymų - 1 balas uždaro tipo klausimai – žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus, fiksuojama daug klaidų: 5-11 teisingų atsakymų
--	--	--	--

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
	1933	<i>Kovokime su nusikaltimais: Metinis Valstybės Saugumo Departamento leidinys</i>		Kaunas: Akc. „Spindulio“ B-ves spaustuvė
ANDRIULIS V.	2000	<i>Nusikaltimų prevencijos patirtis Lietuvoje 1918–1940 m.: antologinė apžvalga</i>		Vilnius: Justitia
ANDRIULIS V., et al.	2002	<i>Lietuvos teisės istorija</i>		Vilnius: Justitia
BABACHINAITĖ G., et al.	2010	<i>Kriminologija</i>		Vilnius: Mykolo Romerio universiteto leidybos centras
BIELIŪNAS E.	1994	Kriminologijos atsiradimas ir raida. In. BLUVŠTEINAS J. (ats. red.). <i>Kriminologija</i> .		Vilnius: Pradai
BIELIŪNAS E.	1983	Зарождение и тенденции развития криминологической мысли в буржуазной Литве. In. <i>Lietuvos TSR aukštųjų mokyklų mokslo darbai. Teisė</i> .	T. XVII, 1 sąs.	
DOBRYNINAS A., et al.	2008	<i>Kriminologijos teorijos</i>		Vilnius: Eugrimas
DOBRYNINAS A., SAKALAUSKAS G.	2011	Country survey: Criminology, crime and criminal justice in Lithuania. In. <i>European Journal of Criminology</i>	Vol. 8, No. 5	
GAVĖNAITĖ A.	2008	Baumės samprata ir funkcijos pozityvistinėje ir kritinėje kriminologijos tradicijose. <i>Daktaro disertacija</i>		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
GAVĖNAITĖ A.	2007	Kritinė kriminologija kontinentinėje Europoje: ištakos ir pagrindinės idėjos. In. <i>Teisės problemos</i>	Nr. 3	
JUSTICKIS V.	2001	<i>Kriminologija</i> . I dalis.		Vilnius: Lietuvos teisės universitetas
MAKSIMAITIS M.	2001	Lietuvos teisės šaltiniai 1918–1940 metais		Vilnius: Justitia
SOLOMON P. H. Jr.	1971	A Selected Bibliography of Soviet Criminology. In.	Vol. 61, issue 3	

		<i>Journal of Criminal Law and Criminology</i>		
TIERNEY J.	2010	<i>Criminology: theory and context</i> (3 leidimas)		London and New York: Routledge Taylor& Francis Group
SIRUTAVIČIUS V.	1995	<i>Nusikaltimai ir visuomenė XIX amžiaus Lietuvoje</i>		Vilnius: Baltos lankos
VANSEVIČIUS S.	1996	<i>Lietuvos baudžiamoji teisė ir procesas 1919–1940</i>		Vilnius: Justitia
ZAKSAS I.	1959	<i>Rasizmas ir eugenika buržuazinėje Lietuvoje</i>		Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla
Papildoma literatūra				
ČERNEVIČIŪTĖ S., KAUBRYS S.	2014	<i>Kartuvių kilpa, kulka ir dujų kamera: mirties bausmė Lietuvoje 1918–1940 m.: monografija</i> (p. 35–41)		Vilnius: Gimtasis žodis
DVARECKAS S.	1997	<i>Lietuvos teismai 1918–1940 metais</i>		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
DOBRYNINAS A.	2001	<i>Virtuali nusikaltimų tikrovė</i>		Vilnius: Eurigmas
DOBRYNINAS A. (sud.) , et al.	2012	<i>Pasitikėjimo Lietuvos teisėsauga profiliai</i>		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
DOBRYNINAS A., et al.	2014	<i>Kriminalinės justicijos suvokimas visuomenėje</i>		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
FELDER B. M., WEINDLING P. J. (editors)	2013	<i>Baltic eugenics : bio-politics, race and nation in interwar Estonia, Latvia and Lithuania 1918-1940</i>		Amsterdam ; New York : Rodopi
MANČINSKAS Č.	1998	<i>Policija Lietuvoje 1918–1940 metais.</i>		Vilnius: Lietuvos teisės akademija
PALSKYS E.	1995	<i>Lietuvos kriminalistikos istorijos apybraižos: 1918–1940</i>		Vilnius: Lietuvos policijos akademija
SMALIUKAS J., URBELIENĖ J.	1994	<i>Nusikalstamumo raida Lietuvoje 1918-1993 m.</i>		Vilnius: Lietuvos Respublikos prokuratūra
ŠEPETYS N. (atsakomasis redaktorius) et al.	2008	Lietuvos vidaus reikalų istorija (p. 198–223)		Vilnius: LR vidaus reikalų ministerija
VILBIKAS A.	2014	<i>Teismai ir teisėjai Lietuvoje (1918–2013)</i>		Šiauliai: Sapnų sala